

Postavitev
raziskovalnega
vprašanja

Marija Petek Šter

Vsebina

- Ideja – izbira področja (teme)
- Vprašanja povezana s temo
- Prepoznavna vrzeli v znanju
- Oblikovanje raziskovalnega vprašanja
- Oblikovanje namena, ciljev in hipotez
- Nadaljnji koraki izvedbe raziskave

Ideja – teme nalog

- Opazovanje lastnega dela
- Študij literature
- Spremljanje raziskovanja drugih

Primeri

- Adherenca pri zdravljenju bolnikov z arterijsko hipertenzijo
- Učenja sporazumevanja v skupini specializantov
- EKG pri bolečini v prsih
- Kortikosteroidi pri akutni bolečini v križu
- Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom

Vprašanje povezano s temo - Samomeritve krvnega tlaka

- Ali samomeritve krvnega tlaka izboljšajo adherenco pri zdravljenju arterijske hipertenzije?

Vprašanje povezano s temo - Sporazumevanje ob zdravstveni napaki

- Ali učenjem specializantov o sporazumevanju izboljšamo sporazumevanje ob zdravstveni napaki?

Vprašanje povezano s temo -EKG pri bolečini v prsih

- Ali je pri vsakem bolniku z bolečino v prsih smotrno posneti EKG?

Vprašanje povezano s temo -Kortikosteroidi pri bolečini v križu

- Ali kortikosteroidi pri bolečini v križu vplivajo na jakost bolečine
- Ali kortikosteroidi pri bolečini v križu skrajšajo poteka bolečine v križu

Vprašanje povezano s temo -Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom

- Ali je kakovost življenja starejših bolnikov z rakom slabša, kot pri starejših bolnikih brez raka?

Prepoznavna neznanega

- Katera vprašanja so ostala:
 - neodgovorjena
 - dosedanje raziskave niso dela jasnih odgovorov
 - neposreden prenos rezultatov zaradi razlik v populaciji, organizaciji, kulturi, virih ni možen oz je omejen

Kaj je raziskovalno vprašanje?

- Raziskovalno vprašanje je vprašalna poved o sporočilu raziskave:

- Kaj nas zanima?
- Bistvo problema?

Značilnosti dobrega raziskovalnega vprašanja-1

- jasno, tj. razumljivo napisano;
- osredotočeno na bistvo predvidenega sporočila (teze);
- jedrnat, tj. napisano v čim krajši možni obliki, brez nepotrebne besedičenja;
- vseobsegajoče, tj. zajeti mora vse, kar bomo proučevali v okviru predvidenega sporočila;
- odprtega tipa, tj., da nanj ni mogoče odgovoriti s preprostim odgovorom da ali ne.
- preverljivo, tj. tako, da ga je z znanstvenoraziskovalnim delom mogoče preveriti

Značilnosti dobrega raziskovalnega vprašanja-2

- Čim bolj nevtralnno in temelječe na dokazih iz literature, ki smo jo preštudirali
- Izogibati se je potrebno preveč splošnim in tendencioznim vprašanjem
- Raziskovalno vprašanje mora biti rdeča nit naše raziskave

Primer

- Kakšne je vpliv **samomeritve krvnega tlaka** na **adherenco** za jemanje antihipertenzivnih zdravil pri **bolnikih z arterijsko hipertenzijo**

Primer

- Kako **učenjem sporazumevanja specializantov iz družinske medicine** vpliva na **sporazumevanje** ob zdravstveni napaki

Primer

- Kakšne so značilnosti bolnikov z **bolečino v prsih**, ki **preidejo v urgentno ambulanto**, in imajo **EKG abnormen**.

Primer

- Ali uporaba **kortikosteroidov** pri bolniku z **enostavno akutno bolečino v križu** vpliva na **zmanjšanje bolečine ali njeno trajanja**

Primer

- Kako prisotnost rakave bolezni vpliva na **kakovost življenja** pri **starejših bolnikih z rakom**.

Namen

- Namen raziskave je bil raziskati, preveriti...
- Namen raziskave je bil na podlagi analize..., predlagati...
- Namen raziskave je bil ugotoviti...

Primer- namen

- Namen raziskave je bil prepoznati razloge, ki so študente vodili k odločitvi za študij medicine

Primer-namen

- Namen raziskave je pojasniti kakovost življenja starejših multimorbidnih bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2.

Primer-namen

- Namen raziskave je preveriti ali z uporabo spletne aplikacije za pomoč pri predpisovanju zdravil pri starostnikih zmanjšamo delež potencialno neprimernih predpisov.

Cilji raziskave

- Cilj raziskave je bil **ugotoviti/izračunati/izmeriti**
 - pogostost,
 - razlike
 - vpliv
 - korelacijo...

Cilji raziskave

- Cilji so tisto, kar bomo v naši nalogi pokazali
- Morajo biti v povezavi z domnevo (tezo)
- Cilji opisujejo nekaj, kar bomo izdelali, dokazali, izračunali, izmerili, primerjali, ugotovili ...

Primer-cilji

- Prepoznati razloge, ki so študente vodile k odločitvi za študiju medicine
- Ugotoviti povezavo med razlogi za odločitev za študij medicine in ocenjeno empatijo

Primer- cilji

- Oceniti kakovost življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2
- Prepoznati dejavniki, ki so povezani s kakovostjo življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2

Primer-cilji

- Ugotoviti delež starejših bolnikov, ki je izpostavljen potencialno neprimernih predpisov zdravil
- Preveriti vpliv spletne aplikacije na delež potencialno neprimernih predpisov
- Prepoznati razloge, ki omejujejo uporabo spletne aplikacije v vsakodnevni praksi

Hipoteza (domneva)

- Hipoteza je naša domnevna trditev (oz. odgovor na raziskovalna vprašanja), kaj bomo z raziskavo dokazali
- Oblikujemo na podlagi ugotovitev prejšnjih raziskav
- Hipoteza mora biti jasna, nedvoumna, mora jo biti mogoče preveriti
- Izogibamo se
 - hipotezam z zanikanjem
 - hipotezam, ki napovedujejo enakost
 - splošnim hipotezam

Ničelna in alternativna hipoteza

- **Hipoteza=domneva**
- **Ničelna** hipoteza: **NI RAZLIK** (npr. kajenje med Romi in avtohtonim prebivalstvom je enako pogosto)
- **Alternativna** hipoteza: **RAZLIKE OBSTAJAJO** (Romi in avtohtono prebivalstvo se razlikujejo v pogostosti kajenja)

Primer - hipoteze

- Nadzorovan krvni tlak ima manj kot polovica zdravljenih bolnikov z arterijsko hipertenzijo
- Nadzor krvnega tlaka napovedujejo značilnosti bolnika, intenzivnost zdravljenja in sodelovanje pri zdravljenju
- Samomeritve krvnega tlaka prispevajo k izboljšanju sodelovanja pri zdravljenju, ne vplivajo pa na doseganje ciljnih vrednosti krvnega tlaka

Primer - hipoteze

- Uporaba spletne aplikacije za pomoč pri predpisovanju zdravil pri starejših izboljša vzorec predpisovanja zdravil
- Neupoštevanje priporočil spletne aplikacije je tako posledica zdravnikovega prepričanja o neprimernosti nasveta, kot bolnikove želje po ohranitvi trenutnega stanja.

Hipoteze-primer

- Kakovost življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo je slabša, kot starejših bolnikov brez sladkorne bolezni z enako stopnjo multimorbidnosti
- Kakovost življenja lahko pojasnimo z pristnostjo spremljajočih telesnih bolezni in duševnih motenj ter socialno oporo.

Kaj pa potem, ko imamo raziskovalno vprašanje?

Raziskovalno vprašanje	Preiskovanci in metode	Odobritev protokola	Praktični vidiki izvedbe (vir, organizacija)	Etični vidiki

Zaključek

- Ideja in vprašanja
- Opredelitev raziskovalnega vprašanja
- Namen, cilji in hipoteze
- Metodologija, odobritev protokola, etika, izvedba, pisanje naloge...